

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy óra . . . . . 10 ft. — kr.
Félelvre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy óra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesör
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

Politikai hullámok.

Debreczen, okt. 6.

A magyar történelem leggyászosabb napjának évfordulóján szívünk örök sebének kiújuló fájdalomával tekintünk a magyar nemzet Golgotája felé s végig tekintve a honfi vérről oly sokszor megáztatott magyar föld különböző tájékain, aggódó figyelemmel nézzük: vannak-e még, kik sirnak és imádkoznak e napon?

Mert a magyar hazaszeretet kis szigetét, melyet paradicsomnak minden magyar ember szívébe oda teremtett az isten, a politikai szenvedélyek hullámai a létező valóságok sorából elsöpörni készülnek.

Csak a napokban ünnepelték meg Nagykorörsön Kossuth emlékét, mikor a honfi hála és kegy let abban a nagy, hazafias magyar városban is szobrot emelt a magyar nép megváltójának. S egyik politikai pártnak legfőbb sajtó-organuma, az „Alkotmány“ azt hirdeti: „mit keresett ezen az ünnepélyen a r. katolikus esperes ur?“ Pedig az a politikai párt, mely az „Alkotmány“ cz. újságot legfőbb sajtó szervül megjelenteti, magát néppártnak nevezi; elnevezéséből kifolyólag tehát azt akarja mindenkép feltüntetni, hogy kiválóképpen a magyar nép érületének, felfogásának kíván a kifejezése lenni. S ez a néppárt most üldözöbe veszi, kisebbiti,

ócsárolja, ocsmány röpiratokkal gyalázza meg emléket a magyar nép felszabadítójának, Kossuth Lajosnak, a minnek az oka egyedül az, hogy Kossuth nem tartozott azon vallási sectának hívei közé, a mely vallásfelekezett, egyházi és világi hatalmainak zsebe és hatalma érdekében a néppárt létre jött és sajtószervének fizetett bérenczei üvöltének.

Folyik az izgatás, a régi, jó magyar nép rontása, bolondítása minden vonalon. A néppárt apostolai vidékről-vidékre bejárják az országot s mert az igazi magyarság utálatlalt és megvetéssel fordulnak el tőle: a nemzetiségeket igyekeznek fellármázni, azok szenvedélyeit akarják felkelteni, legyezzetik a magyar állam léte ellen irányzott törekvéseiket, csak hogy támogatókat találjanak bennök az egyedül üdvözítő néppárt megdicsőítésére.

Ketségtelen, hogy a néppárt pokolból világra való jövetelét az egyházpolitikai törvényeknek köszönheti s politikai törekvésének legközvetlenebb célja az, a mit evvel az egyszóval fejezhetünk ki: revízió.

Megbolygítani, megrontani mindenképen azokat a törvényeket, a melyek hivatvák szétrombolni minden korlátot a magyar haza polgárai közt s a melyek a testvériségnek és egyenlőségnek meglehetősen szilárd bástyaiként mutatkoznak.

Ezek a törvények, melyek a ma-

gyar nép lelkiismereti szabadságának szüleményei, szállkák a néppárt kolomposai szemébe, hiszen ezeket a törvényeket a haladás szelleme ajándékozta a világnak; ő előttök pedig rettegés tárgya minden haladás és felvilágosodottság.

Értjük rettegésüket, mert főkolomposaik kiváltságokon alapuló hatalmának és vagyonának legszilárdabb alapja a tudatlanság, a butaság, az emberiség baromi önmegadásának kokeménynyé fagyott jege képezi s ez az alap megrendül és szétoszlik, ha felolvasztja azt a tudomány, a felvilágosodottság, a haladás életadó napsugara.

Sötétség baglyai röpködik be az országot s tele huhogják azt lelki sötétség magasztalásával, ki akarják irtani a magyar nép szívéből a haza és szabadság szeretett igaz istentől sugalt evangéliomát, hogy helyébe a felekezeti elvakultság és butaság bolondító mák- virágát ültessék.

És még az őszinteség iránti bizonyos tisztelet illeti azokat, kik nem árulnak zsákban macskát s nyíltan bevallják magukról, hogy ők néppártiak, még meg is tisztelhetjük érte, mint Heine a mopszli kutyáját, a mely, ha czukrot kapott, kezét nyalogatta.

„Kutya vagy te s nem is akarsz egyébrek látszani; mind a többi barátom mást játszik, mint a mi.“

Október 6.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

Je t-ek imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja.
Jertek imádkozzunk, nem, hogy más is lássa
Hanem tiszta szívből lelki nyugovásra,
Hogy az Isten, a ki olvas a szívekben
Forró imádságunk vegye kedvesebben
S kire sok but hozott már tíz hosszú század
Védje meg, áldja meg szép magyar hazánkat.

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja.
S velők a mély sirba nemcsak diszünk szállott
Odatemettük az édes szabadságot
A melyért ők éltek s bátran meg is haltak,
Mi legdrágább kincse az árva magyarnak
S a mi reménységünk maradhatott hátra
Gyászos Világosnál . . . az a sir lezárta.

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja:
Gyászszal van bevonva a nagy történetbe
Az a lap, a melyre ez a nap van vésvé
S a melyen ott ragyog örök mintaképül
Tizenhárom nagy név! hogy majd nemzedékről
Nemzedékre szállva, gyujtson, lelkesítsen
S hogyha hülne keblünk új lángra hevítsen!

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja!
Hol volt csak egy is?! Ugyan ki lehetne?!
A kit ez a nagy nap most meg nem illette?!
A kinek a szívet nem batná át bánat
S hogyha szeme könnybe talan nem is labad
De fájó érzéssel tele szíve mélye
S övé is, érzi, a nemzet vesztesége.

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja!
E nap emlékéből tanuljon a férfi
Nemcsak önmagaért, a hazáért élni
Mert hisz' honja felett az ég, ha beborul
Az ó egén épu gy vész felleg tornyosul,
S jobb sorsának rég várt biztos szívárványa
Nem lehet más, mint a haza boldogsága.

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja!
E napnak em éke gyujtsa fel szent lángra
Az ifju szívet, hogy tettek után vágyva
Ezzel a szent tüzzel, a mint telik tőle
A régi jelszóval törjön csak «előre».
S ebben a szent harcban izmosuljon kőbe
Nagyokért, dicsőkért égve, lelkesedve.

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja
És a mig gyászolunk ott a nagy sir mellett,
Ő tőlük tanuljunk igaz honszerelmet

Ő tőlük tanuljunk a hazáért élni
S hogyha majd halni kell, hát ne tudjunk felni!
Hisz ki a honért hal örök dicsőséggel
Nemzete szívében örök életet nyer!

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja.
E nap emlékéből gyuljvn hitünk lángra:
Gondot visel Isten mi szegény hazánkra.
És bár néha sujt is, földig lever karja,
Népe pusztulását végkép nem akarja!
S mikor azt hiszik már, hogy halottak vagyunk
Örök jóvöltából újra feltamadunk!

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja.
Ez a nap tanítson: Ne essünk kétségbe
Hogyha elrabolt is mindent a sir mélye
Mert — mit el nem pusztít ármány, erő, fegyver
Mi győzve ir harcot zordon elemekkel
Mindig igazságot, a jogot keresve —
Kitör a sirból is, hisz' örök az «Ezme».

Jertek, imádkozzunk! Gyászünnepünk van ma!
Aradi vértanuk halálának napja!
Ez a nap tanítson: hogy a honfi vére
Nem ömlik hiába a haza földére
S teste felé a hant nem borul hiába
Mert az élő eszme lehat a sirjába.
Hajnal rózsza kél ott s vérpiros virága
Életnek virága, hona, szabadsága.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

Ilyen csalafintás játéknak, a mi tojás táncznak is méltán beillik, tekint-heljük a politika hullámvásárának azt a vergődését, a miben a szomszédos Hajdu-Szoboszló ilyenre kíváncsi közön-ségének volt alkalma a napokban győnyörködni.

A lelkiismereti szabadságért véres csatákat vívott Bocskay utódainak méltatlan képviselője beszámoló beszédében olyan hurokat pendített meg, melyek nygancsak elárulták muzsikuskok belső mivoltát. Az egyik a revízió szükségének felvetése, a másik a színes rábeszélés, melyel a derekát beadott nemzeti párt szakértőjévé igyekezett megnyerői a szoboszlói igaz függetlenségi polgárokat.

Az egyházpárti törvényeket meg-bolygatni nem engedjük; nem revideálni kell ezeket a törvényeket, hanem fej-leszteni; viaszatérni az 1848-ik évi törvényhozás intencióira s követelni az e tekintetben már akkor meghozott tör-vények végrehajtását, mely nem mehet másképp mint azon egyházi alapoknak tulajdonképeni rendeltetésére fordításá-val, a melyeket most kizárólag egy fele-kezet bitorol.

A tragikomikus véget ért nemzeti pártnak támogatása pedig nem lehet fel-adata a függetlenségi pártnak. Silányabb véget nem ért még politikai párt, mint a magát kényre kedvre megadott egy-kori habarék; később bombasztikusán nemzetinek nevezett reactionárius párt. Ugyan, hogy támogathatná igaz függet-lenségi ember azt a Horánszkyt, a ki a számok meggyőző erejével mutatta ki, mily káros és igazságtalan Magyaror-szágra nézve a kvóta felemelése? s most a miniszterség elnyerése reményé-ben meg is oda állott a kvóta emelők támogatói közé. S ugyan kinek volna politikai bizalma abban a nemzeti part-ban, mely a nemzeti törekvések megva-ósítását hangoztatta mindenkor s most tot lábatlankodik a mindenható kormány-

párt táborában a nélkül, hogy a sokat sürgetett, hangoztatott, követelt nemzeti követelmények közül csak egyet is si-került volna a megvalósulás dőljére jüt-tatnia.

Am hagyja magát férevezettetni Hajdu-Szoboszló jámbor népe az Ézsau keze által; mi ismerjük a hangot, a mely a Jákóbé, nekünk nem kell se Horánszky, se Apponyi, se revisio; ha-nem kell az igazi demokratikus 48-as függetlenségi zászló, melyet a magyar hazaszeretet örök igazságai s annyi sok vértanunak kiömlött vére avatott a mi törekvéseink mindennél szentebb s ma-gaszosabb jelvényévé.

B. J.

Allami tisztviselők sorsa.

Debreczen, okt. 6.

Nincs a magyar közéletnek oly komoly tényezője, a mely országunk tartana allami tisztviselőink sorsát. Valamennyi part a poli-tikai élet minden faktora úgy tartja, hogy anyagi helyzetük javításra szorul. A kormány maga tudatában van ama kötelességének, hogy a hivatalnok kar anyagi nyomorult-ágau segítsen.

Az ország pénzügyi helyzete nem engedi hogy e téren gyökeres, minden átfogó refor-mok létesüljenek. De a pénzügyi szituáció kor átai között a kormány elfog követni min-den, hogy tisztviselői az állam állásuknak rangjuknak, társadalmi helyzetüknek, tett nehez szolgálatuknak megfelelő módon gon-doskodjék.

Lapunk jóindulatu és lelkes szöszölője a hivatalnok kar jogosult érdekeinek, Abban a tekintetben is, hogy tisztviselői pragmatika megalkotásával kötelességeik es jogaik határai pontosan, hajszal finomsággal megállapítsanak. Abban a tekintetben is, hogy fizetésük jelentékenyen merjavítsassék. Végül abban a tekintetben is, hogy szövetkezés, ö-szeállás utjan szükségleteik olcsóbban megszerezhető legyenek, s ha pénz dolgában előre nemlátott esetekben megszorulnak, olcsó hitelforrás áll-jon rendelkezésükre.

Már ezen elvi alaspontunkból kifolyólag

is rokonszenves figyelemmel kísérjük az allami kezelőtisztviselők mozgalmát. S figyelemmel kísérjük végrehajtó bizottságuk országos ér-tekezletét, a melyet Budapestre az új város-háza dísztermébe hívtak össze. Am elvi állá-s-pontunktól eltekintve is, különös érdeklődé-sünkre tarthat számot az országos értekezlet, mert tagadhatatlan hogy az allami tisztviselő-kar sorában a legrosszabb dolga a kezelő-személyzetnek van. — Ugy értesülünk, hogy a végrehajtó bizottság emlékiratot fog intézni a törvényhozashoz is, a kormányhoz is.

A néma gyerekek az anyja se érti a szavát. Ebből a szempontból helyes és termé-szetes, hogy a kezelő tisztviselők előadják panaszukat, kérelmüket, konkrét kívánásukat. Ha bajukat őszintén feltárják, jól tesszik. Ha sebeit magmu atják, ez bizalmuk jele. De a mozgalmak jól felfogott érdekében reméljük, hogy emlékiratukban nem lőnek tu a célon nem támasztanak az alammal szemben telje-síthetlen követeléseket. Oly követeléseket, a melyek az ország pénzügyi viszonyaira nin-csenek tekintettel.

Az országgyűlés is, a kormány is igaz szeretettel fogja felkarolni a tisztviselők ügyét. Mert mindkét tényezője alkotmányos életünk-nek tudatában van annak, hogy a tisztviselők anyagi helyzet-terén csontig ható mélysebe-ket kell begyógyítani.

A modern állam bonyolult es sokféle el-ágazó elete nagy hivatalnoki kart tesz szük-segessé. S hogy az ország jól, igazságosan es törvényesen kormányoztassék, ahhoz a kormány akaratan kívül még egy igen jelen-tekeny tényező is szükséges: megbízható, jó-ralaváló tisztviselőkar.

Olyan, amely nemcsak a törvény betűi szerint, de annak szellemében is jár el. Olyan amely vezetője, gyamola, barátja a kormány-zottaknak es sem zsarnoka, sem szolgája. — Olyan, a mely a nehéz kötelességek tengelyét bekeni a népiránt érzett szeretet olajával, hogy az állami gepezet nehéz vaskerekei könnyen zajtalanul es fennakadás nélkül lo-rogjanak.

Ilyen tisztviselőkar csak akkor keletkez-hetik, ha a tisztviselőnek anyagi helyzete leg-előbb is elviselhető. Ha győtrő anyagi gondok nem nyomják le a vállat es nem szegik szár-nyat munkakedvének.

S mindenesetre be fogja váltani erre vonatkozólag tett ígére-et. Éppen azért azok-nak, e kik a tisztviselők mozgalmát irányít-ják, türelmet es bialomteljes varakozást kö-

Jertek, imadkozzunk! Gyászünnepeünk van ma! Aradi vértanuk halálának napja. S míg ihlet bennünket a vértanuk árnya És míg a szívünket bu-érzés átjárja, Meglünk fel büszkén könnyasztatva arcunk Mert a milyen dicső, szent, jogos volt harcunk . . . Honvédek voltak el-ők félvilágon, S közöttük legdicsőbb az a «Tizenhárom».

Erdei Károly.

A feltékenység.

A «Debreczen» tárczája.

Irta: Pakots József.

Kardos Ádám ur, adata nézve pénzügy-misztériumi hivatalnok, korára 45 éves es vi-haros ifjusága miatt kissé kopasz, megjelenik a színházban a nevével, aki ragyogó szépség es aranysárga haja van, amelyet a szobala-nya legbiztosabb tudása szerint nem szokott festeni. A szöke, kékszemű asszonyka 25 éves es az uraba bolondul szerelmes. Kardos Ádám ur azonban feltékeny tigris, ami sok kelemet-lenséget szerez neki. Most belépnek egy má-sodik emeleti paholyba s az asszony odaál a tükör elé, hogy a kalapját megigazítsa.

Az előadás még nem kezdődött meg.

Ur. Már megint cicomázza magát; Ugy-an kinek akar annyira tetszeni.

Asszony. (Ártatlanul) magának édesem.

Ur. Nekem? Főlélegesen. Nekem minden-képen tetszik.

Asszony. (Sóhajva leül.)

Ur. Mert sóhajt? Talán nehezebbre esik az onnek, hogy szeretem? Persze. Inkább ör-vendene, ha már nem is törődném önnel! Hogy szabadjára hagyjam? Ugy-e?

Asszony. De Ádám!

Ur. Ádám, Ádám! Mindig csak ezt haj-togatja. Mintha bizony a nevemet sem alhat-ná ki. Ádám, ugy ejti ki, hogy minden betűje egy fulankot rejt magában.

Asszony. Figyeljen oda édesem, kezdődik az előadás.

Ur. Eh, mit törődöm én az egész hülye-éggel! Van is nekem aboz kedvem. Maga akaratoskodott szörnyen, hogy szeretné ezt a darabot látni. Hat tés-ék!

Asszony. Jó, de ne haragudjék, édesem. Észreveszi egyik barátját az átellenes pá-holyban. Barátságosan bóliot.

Ur. Ki az? Hova köszönt?

Asszony. Vamossynénak, ott van átellen-ben!

Ur. (Izgottan látszóvöz.) Vamossyné... igen. Na, tudj, nem szeretem, hogy olyan nagy barátságban van azzal az asszonnyal. Rész hire van, A mult héten is főtt volt a miniszternél protekcióért egy unokaöccse számára.

Asszony. De hiszen minden két hónap-ban ha jövünk egyszer össze. Aztán együtt

járunk a zárdában, nem tehettem, hogy . . . Tr. (Gunyolódik) Na hi s z e n jó kis zárdá-lehetett, ahol olyan szépen nevelik ki a lányo-kat, mint ezt a Vamossynét is!

Asszony. De Ádám maga goromba, én is ott nevelkedtem.

Ur. Ejnye milyen érzékeny. Hát annyira védjük a zárdát? Oh, jól tudom én, asszo-nyom, hogy milyen egy zárdá! A rácsos keríté-sen át dugdosott levelek a huszarisztecskék nek... Mi?

Asszony. (Felig sirva.) Maga pogány . . . (A gukkerét a szeméhez emeli, hogy elrejtse az előtörő könyeit.)

Ur. Mit néz? Tán tetszik az a nyurga-ficzko ott a szinpadon? Ni, mennyire ágasko-dik a nyomorult, hogy érje a hangot, ami a torkából kiröpi. Tenorista. Ostoba lehet szegény. A tenoristák mind ostobák!

Asszony. (E mosolyodik.)

Ur. Mosolyod? Min? Tán nincs igazam?

Asszony. De hiszen én nem mondtam.

Ur. Nem mondta? De gondolta. Ez elég. Az asszonyok sokat gondolnak. Talán maga is azt gondolta: «Milyen jó is volna férjnek egy ostoba ember! De nem addig van. Asszo-nyom! Mi nem vagyunk ostoba. De nem ám! Mi látunk . . .

Asszony. (Előveszi a zsebkendőjét, hogy megtörölje a szemét, a melyeket elépett a könny.)

Ur. Mit akar a zsebkendővel? Tán jelt

ünk a szívére. A türelmetlenség nem használ semmit s nem ér el semmit.

Hogy nem rózsás a magyar tisztviselőkar helyzete, a közélet minden komoly tényezője hiszi és vallja.

Hogy ez a felfogás belejutott a köztudatba, ez a legerősebb biztosítéka annak, hogy a tisztviselők helyzetének javítása soha nem késhetik és hosszú időre el nem odazható.

Birtok megosztás Debreczenben.

Immár egész terjedelmében előtűnik fekszik az a tanulmány, amelyet Zoltai Zajos városi segédlevéltárnok tollából „Birtok megosztás Debreczenben” cím alatt a Magyar Gazdák Szemléje július, augusztus és szeptemberi számaiban közöl.

Zoltai e tárgyú dolgozatát mintha csak azért írta volna meg, hogy ezzel is fejeztesse adjon kezökbe a birtok minimum híveinek. Az egész munkán vörös vonalként vonul végig a birtok korlátozás dicsérete. Azé a közgazdasági elvé, amelynek szinte klasszikus földjéül igyekszik Debreczont a szerző feltüntetni. Hogy pedig ezt elérhesse, mindenek előtt kimerítően ismereti a debreczeni magán birtokok alakulásának történetét.

Ameddig csak visszavezetnek a levéltárban található írott emlékek, attól fogva rajzolja képét a birtokviszonyoknak. Míelődon szűnt meg Debreczen nagy határon a vagyon közönség; mi módon váltak ki a közös használatban levő pusztákban a magánjogi természetű öndódi földek, tanyabirtokok, kaszálók és majorsági földek. E nagy átalakulás sohasem járt súlyosabb gazdasági válsággal és megrázkódtatással.

A viszonyok megváltozása időszakonként követelte ugyan a régi rendszertől és szokásokkal való szakítást; de sem a városi hatóság, sem maga a polgárság soha nem adta fel, még a legcsillagzóbb jelszavak hatása alatt sem teljesen azt a Zoltai szerint legfőbb irányelvet, hogy Debreczen csak a debreczeniek keze alatt legyen. Zoltai elég merész e tekintetben a Monroe elvével követő Unióval hasonlítani össze Debreczont s azt állítja, — talán nem is minden alap nélkül — hogy ez az elv századokon át vérvé vált a debreczeni polgárságnak. Azt pedig, hogy Debreczen mind máig, legalább az elmúlt évtized kezdeteig csakugyan a deb-

reczeniek kezén maradt, egyenesen ezen elvhez való következetes ragaszkodásnak, az elméletben és gyakorlatban egyaránt kifejezést talált birtok korlátozásnak a tulajdonosoktól. Ugyanazért az ő logikája szerinti másnak volna következménye az újabb évek ama jelensége, hogy mindegyre nagyobb tért foglalnak idegenek a debreczeni határon, mint a birtok korlátozás folytonos tagításának. A telekkönyvekben ugyan még fennáll — egyedül már a tanyabirtokokra nézve — a korlátozás néha még a város közgyűlési termében is visszhangzik a régi jelszó: de már a realis életben alig veszi komolyan valaki az ősi statutumot.

A birtok megosztás Debreczenben című tanulmányának a történelmi része is érdekes. Ugy hogy egyebet mellőzünk, csak annak bizonyítását emeljük ki, amelylyel a szerző megcáfolja azt a teves felfogást, mintna Debreczen csak mostanában kezdene levételni a kiválólag paraszt város jellegét. Hizen ugyszólván megfordítva a helyzet, Debreczenre ma inkább ráillik a stultin y o m o l a g m e z ő g a z d a l k o d a s b ő l e l ő v á r o s e l n e v e z e s . Hogy mily mértékben domináltak hajdan a mesteremberek és kereskedők Debreczen összes társadalmi életében, arra nézve Zoltai ezáltal nem fordult bizonyítékokért a 17-ik század közepétől fogva majd minden evrói fennmaradt különféle összeírásokhoz, a melyeket pedig ő ism r legjobban. Csupsan az oklevéles polgárok anyakönyveit vette elő s ezekből kölcsönzött adatokkal támogatja állítását. Nevezetesen 1709 től 1715-ig 1031 iparos, kereskedő és honoratior nyert polgári oklevelet; őstermelő és mezőgazdasági munkás pedig csupsan 457. Körülbelül ez az arány jelentkezik a későbbi időszakokban, sőt a legközelebbi évtizedekben is. Ezzel kapcsolatban Zoltai azt is bizonyítja, hogy a birtokszerezés korlátozása sohasem befolyasolta kedvezőtlenül a város lakosságának ugyanazon jogokat gyakorolható idegen származású elemekkel való gyarapodását. Mert például 1776-ban 25, 1816-ban is 25, 1854-ben 28, 1876-ban 33 %-ot tettek a polgárjogot nyert egyéneknek az idegen származásúak.

De mindezeknél becsesebbek a jelenlegi állapotokat jellemző adatok. Szerző részben a régi csapásokat kiszélesítette, részben új nyomokat tört. Nem elégedett meg a Szűcs Mihály nyuz. gazdasági tanintézeti igazgató által a 80-as években a birtok megosztásról gyűjtött adatokkal. Ezeket is felhasználta; de

csak azért, hogy összehasonlíthassa a saját birtokosainak eredményével. Meg tovább is megy, amikor Debreczen birtok- és mezőgazdasági statisztikáját mellé állítja a többi nagy magyar városokról, Szegedről, Szabadkáról, Hódmezővásárhelyről és Kecskemétről szerkesztett hasonló tárgyú statisztikával s azután úgy keresi okait annak, miért nem alakultak a debreczeni határon tömeges számmal sem törpebirtokok sem kisebb bérelt gazdaságok.

Nincs terünk, hogy hosszasan foglalkozzunk e gondosan kidolgozott tanulmány ismeretével. Csupsan néhány igen érdekes adatát kapjuk ki a nagy tömegből.

Debreczen városának és a polgárságnak a debreczeni, szováti, samsoni és mártonfalvai határon mintegy 183000 kat. hold birtoka van. De ezen kívül hatvannál többen bírnak még a debreczeniek közül Szabolcs, Hajdu, Bihar, Szatmár és Hevesvármegyék területén közel 45000 holdat.

A város saját határán 81745 hold van magánosok és testületek birtokában. E birtokok száma a csupsan beltelekkel és a kertekben csupsan szőlővel bíró tulajdonosok nélkül 2745.

Öt holdnál kevesebbel bír	1015,
Öt-tíz hold között	465,
Tíz-husz „	404,
Husz-harmincz hold között	240,
Harmincz-ötven „	229,
Száz-kétszáz „	108,
Kétszáz-ötszáz „	47,
Ötszáz-ezer „	6,
Ezer holdan felül	3.

Természetes, hogy a magán birtokok legnagyobb része ma is a gazda közönség — a törzsköös polgárság kezében van. Így például az 50—1000 holdas 229 birtok közül civisé 189, vagyis 82%, a 100—200 holdas 108 birtok közül civisé 76, vagyis 70%, a 200—500 holdas 47 birtok közül civisé 25, vagyis 55%, az 500—1000 holdas 6 birtok közül civisé 2, vagyis 33%.

Nem kevesbé figyelmet érdemel az is, hogy az 50—100 holdas birtokok közül

protestánsé	213	vagyis	93%
katholikusé	8	»	3.4%
izraelitáé	4	»	1.7%

a 100—200 holdas birtok közül

protestánsé	91	»	84.2%
katholikusé	10	»	9.2%
izraelitáé	6	»	5.5%

a 200—500 holdas

akar adni valakinek? Még megérem, randevuja is van. Nem csodálom, hiszen feltűnő módon kivánczolt a mai előadásra.

Asszony. (Türelmet veszítve.) Maga boldog!

Ur. (Gunyosan.) Asszonyom, meg vagyok hatva. Mért nem küld mindjárt a Lipótmezőre? Nem volnék többet az utjában.

Asszonyom. (A páholy mélyébe vonul és csöndesen zokog.) Az égre kérem Ádám, ne kínozzon!

Ur. Na persze, most meg már sir. Hajh, jól állanak a kisirt szemek egy ilyen szép asszonynak. A zsarnok férj... az elkínzott asszony... Pompás akvizíció! Remek! Még egy kőkorszakbeli hiénát is meg tudna indítani ezzel a két könyező szemmel. Ki nem sietne megvizsgálni egy ilyen szép bánatos asszonyt? Egy könyező Madonnát!

Asszony. (Fásultan a páholykönyöklőre támaszkodik és belebámul a levegőbe.)

Ur. (Uvlatja, hogy asszony a nézőtért vizsgálja.) Mi az? Tan valami ismerőst keres odalent? Egy zárdabeli ismerőst... Nem? Egy kis huszartisztecsket?... (Észreveszi, hogy egy ur a földszintről erősen gukkerezi a páholyukat. Felszisszen.) Mit bámul ide az a tökfűkő? Tan ő az a bizonyos?...
Asszony. (Idősen.) Ádám, elég volt! Nem bírom tovább.
Ur. (Még mindig a földszinti urat nezi, aki a gukkerét egy pillanatra sem veszi le a

páholyukról.) Az ördögbe is, fenyársalom azt az embert. Mit akar itt? Ni, mintha gunyosan mosolyogna. Asszonyom, feleljen! Kicsoda az az ur? Maga ismeri, magának kell tudnia. Feleljen, akarom!

Asszony. (Rémülten feláll.) Nem, nem Ádám! Menjünk. Maga nagyon ideges.

Ur. (Észreveszi, hogy mikor a felesége fölkel, a földszinti ur kissé felemelkedik, hogy jobban láthasson.) Ezer milliom!... Ez mar sok. A dolog világos. Az az ember ő, a bizonyos... Akivel megcsal. De számolok vele. (Kifelé indul.)

Asszony. (Rémülten megfogja a karját.) Mit csinál az Istenért! Ádám, maga meg van örülve.

Ur. (Későre felkaczag. A szomszéd páholyokból figyemesek lesznek és piszsegés hallatszik. A feltékeny embert düh fogja el. A felesége ijedségében a bűnös félelmet látja és kiszakítja karját.) Most már számolunk! (Kirohan.)

Asszony. (Elsikoltja magát.) Nehány perc és egy földszinti oldalajtón berohan a néző érre a férj és a gukkerező urhoz lép, aki egy széksor szélén ül.

Ur. (Hangosan nagy egész halható a színházban) Számolok nyomorult (Pofonüt)

Botrány. A gukkerező ur folugrik és torokon ragadja a férjet. Dulakodás. A nézőtér és a színpadon nagy rémület. A primadonna meglepetésében fülhasogató gikszert vag ki. A

színházi szolgálk hirtelen megjelennek és kivázzetik a dulakodókat. Kint a folyosón az urak névjegyet cserélnek. Egy rendőr lép oda azután, és igazolásra szólítja fel őket.

Ebben a pillanatban a folyosó végén feltűnik az

Asszony. (Zokogva) Ádám, Ádám az istenért! Mit csinálál? (Mikor meglátja a rendőrt elájul. A rendőr odasiet hogy felemelje.)

Ur. (Dühösen.) Félre innen! (Felemeli az elájult asszonyt és a kijárat felé viszi.) Egy fiakkert.

A fiakker az ajtó elé gördül s a férj be emeli az asszonyt, mellé ül s a kocsiajtó becsapódik.

A fiakker elrobog.
Ur. (A kocsiiban a homlokát törli és dühöng.)

Megkapta a nyomorult. Na, ez ugyan megjárta. Az bizonyos, hogy nem fogja többé más ember feleségére vételi a szemét. De lássuk kicsoda is az az alat: (A zsebeiben keresgél, végre elhúzza a névjegyet. A kocsi-lámpánál olvassa): Szentleleky Lőrincz, földbirtokos. Szentlelek. (Felszisszenve.) Tyűh! Az áldójat, jól látok-e? Lőrincz? A derék Lőrincz, akit öt év óta nem láttam! A világ legjobb barátja, a legbecsületesebb férfi, akivel sorsom valaha összehozott! Ez a derék jó fiu, aki évszámra nem mozdul ki a fatusi tuszkulánumból... Oh én ostoba, oh, én kőkorszakbeli állat!

holnapi premiérre. A teljes nagy zenekar, s a debreczeni színház gyönyörű díszletei pedig még fokozni fogják a hatást, mely ezek nélkül is nagy volt. Történeti alappal bíró meseje, a magas színvonalon álló zene, a korhű jelmezek biztosítanak a darabnak legalább is olyan sikert, mint a Sulamité volt annak idejében.

Színházi műsor.

Szombaton, okt. 6-án, bérlés 6. szám »C.« — az aradi vértanúk halálának gyásznapján: 1848. (Hadak útja). Történeti színmű dalokkal: 9 képből.

Vasárnap, okt. 7-én, két előadás; délután 3 órakor felhelyarakkal: A szökött katonák. Eredeti népszínmű 3 szakaszban.

Est 7 és fél órakor, bérlésűnben, újdonságul először: A csillag fia (Bar-Kochba) Énekes legenda 5 képből.

Hétfőn, okt. 8-án, bérlés 7-ik szám »A.« — másodsor: Ugyanaz.

Kedden, okt. 9-én, bérlés 8-ik szám »B.« harmadsor: Ugyanaz.

Szerdán, okt. 10-én, bérlés 9-ik szám »C.« — Sarah grófné, Színmű 5 felvonásban.

Csütörtökön, okt. 11-én, bérlés 10-ik szám »A.« — Francillon, Színmű 3 felv. Irtá: Ifj. Dumas Sandor.

Pénteken, okt. 12-én, bérlés 11-ik szám »B.« — másodsor: Nevtelen levelek. Bohózat 3 felvonásban.

Szombaton, okt. 13-án, bérlés 12-ik szám »C.« — negyedsor: A csillag fia (Bar Kochba) Énekes legenda 5 képből.

Vasárnap, okt. 14-én, két előadás; délután 3 órakor felhelyarakkal: Liliom Klári. Eredeti népszínmű 3 felv. Irtá: zenejét: szerzette: Dóczy József; est 7 és fél órakor, bérlésűnben, újdonságul először: Az anyaföld. Eredeti magyar népdrama 3 felvonásban. Irtá: Géczy István.

H I R E K

* **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap, mint rendes szokás szerint minden vásárszombaton — hittanhalgatók és a segédlelkészek végzik az istentiszteletet.

Ay ág. ev. templomban d. e. 10 órakor Járósy Mihály s. lelkész tart istentiszteletet.

* **A polgármester jubileuma.** Simonffy mre kir. tan. polgármester október 18-iki jubileumára nagyban folynak az előkészületek. A rendező bizottság naponként tanácskozási tétet a jubileum ügyében s így kszik az ünnepelet minél impozansabbá tenni. Egyik legkiemelkedőbb pontja lesz az ünnepségnak egy díszalbum átnyújtása, melyet a város polgárai irnak alá. E célra az album lapjai különböző üzletekben vannak kitéve. A bizottság az album aláírására a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás Debreczen közönségéhez!

Mindnyájan tudjátok, hogy a mi szeretve tisztelt polgármesterünk október 18-án polgármesterségének huszonötödik évét tölti b.

Ezt a napot Debreczen közönsége előtt örökre emlékeztetéssel óhajtja tenni. Díszemléklapot készítet, amelynek első oldalán e város minden lakójának nevében üdvözlét intézünk ahhoz a nemes férfihoz, aki negyedszázadon keresztül törhetlen buzgósággal dolgozott, hogy a mi igazán magyar városunkat minél szebbé, nagyobbá és hatalmasabbá tegye,

Ezt az üdvözlő iratot az fogja előtte becsessé tenni, ha Debreczennek minden lakója felekezet és rangkülönbség nélkül siet aláírni s az ünnepelet férfiú iránt ez által is kifejezi szeretetét, halaját és elismerését.

Mivel egyttal hó óhajtásunk, hogy ez a drága emlék az aláíró nagyközön ég igaz ai-

ándékát képezze arra kérünk titeket, egyenként nők és férfiak, hogy amikor aláírtok, tiz fillérrel segítsétek e' a remekmű kiállítását. Egyes aláírók ennél sem többet, sem kevesebbet nem adhatnak, Bizunk s erős a hitünk hogy nem c-alódunk benne ek!

A rendező bizottság.

* **Bizalmatlanság Köpösdyéknél.** Érdekes kis hírt jelent fővárosi tudósítónk. — Azt írja ugyanis, hogy az egyetem uralomra jutott nemzeti párt tegnapi választmányi gyűlésén egy szavazattöbbséggel bizalmatlanságot, fejezte ki, Köpösdy Dezső és Brazovay Kálmán pártelnök iránt. Ezt óhajtotta elérni az itteni ifjúsági titkár gyűlés, hisz az volt az óhaja, hogy a nemzeti párt tisztuljon meg a klerikális és párti érzelmi ficsuroktól! Hogy tényleg bizalmatlanságot is szavazott nekik ez magában helyes volna. — De miért szavaztak bizalmatlanságot? Bizony nem azért, mert párti érzelmeik, hanem ellenkezőleg azért mert Köpösdy Dezső és Brazovay Kálmán a debreczeni ifjúság által tartott ülésen nem eljesztettek közeledésüket. Ez azután derék egy indoklás! Mi is lehetett a közeledés? — A néppárti elvek megvédése s diadalra juttatása? Csak nem gondolták, hogy Debreczenben eredményesen lehet csinálni néppárti propagandát? Köpösdy és Brazovay egyebként a közgyűléshez feltehetőek?

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen város köz. bizottsága tegnap délután ülést tartott gr. Dégenfeld József főispán elnöke alatt. Az ülésen a szakelőadók tették meg jelentéseiket a város múlt havi állapotáról.

* **A cseléddrámáldozatai.** Tóth Károly újvárosi földműves legény, ki kedvesére, Faragó Zsuzsira háromszor lőtt rá, a közkórházból vett értesülésünk szerint — jobban van. Az orvosok erősen reménylik, hogy mindkettő felgyógyul. Azt hi-szük, hogy Tóth Károlynak nem lesz többé hajlandósága a romantikára.

* **Parbaj-tárgyalás.** Múlt év decemberben történt, hogy Kiss Kálmán, a helyi vasút könyvelője, tart. hadnagy és Grósz Sándor joghallgató összeszólalkoztak, a melynek következtében a helybeli tornacsarnokban karpárbajt vívtak. A kir. törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet Dr. Székely István ítélező bír. elnöklésével, amikor is Grósz Sándort 5 napi, Kiss Kálmánt 8 napi államfogházva ítélték. Az ügyész és Grósz megnyugtatták az ítéletben, míg Kiss föllebezett.

* **Elgázolta a kocsi.** A bérkocsisok Debreczenben napirenden levő vigyázatlanágának lett áldozata tegnap Bálint Sándor szabósegéd 6 éves Lajos fia. Gyantulan haladt keresztül a Szent-Ann-utcán, nem véve észre, hogy egy keresztutczából örült vágatással robot e fiakker. Mikor már kiakart térni, késő volt. A gondatlan bérkocsis Kuti Sándor nem tudta megfékezni lovait s elütötte a fiút. Az esetről Bálint Sándor jelentést tett a rendőrrég bünyűi osztálynál, amely megindította a vizsgálatot. Orvosi látogatás szerint különösen a fején és jobb karján szenvedett a fiu súlyosabb természetű sérüléseket, úgy, hogy több hétig nyomni fogja az ágyát.

* **Géder Sándor temetése.** Nyomdánk korán elhunyt, derek törekvő munkásának Géder Sándornak ma délután 2 órakor lesz a temetése a Morgó-utca 8. számú gyászház-tól. A végtisztességen testületileg jelennek meg a debreczeni nyomdászok, hogy részvétükkel enyhítsék a gyászoló család bánatát. A szomorú esetet különben a következő gyászjelentés tudatja

Öz. Géder Sándorné sz. Nagy Emma, mint neje, öz. Géder Józsefné, mint édes anyja, Géder Mihály, Juliánna férjevel Pasty Jánossal, Eszter, Róza, Maria és Zsuzsanna, mint testvérek, öz. Nagy Sándorné, mint anyósa, Nagy Lajos, Erzsébet és Margit, mint sógor és sógorok, valamint a Hoffmann és Kronvitz nyomda személyzete mély fájdalom-

mal tudatják felejtethetetlen férje, fia, testvérök veje, sógorok, illetve szaktársak Géder Sándornak, f. hó 4-én, d. e. fél 11 órakor hosszas szenvedés után, 27 éves korában, házasságának 11-ik havában történt gyászos elhunytát. A megholdogult földi részei f. hó 6-án, délután két órakor fognak Morgó-utca 8. sz. háztól a nagy templomban tartandó rövid ima után a Péterfia-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, az elhunyt pályatársait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900. okt. 5. Beke lengjen porai felett!

* **Lopás a hagymavásárban.** Puska József, sarkadi hagymaáruló asszonyt kellemlen meglepetés érte ma reggel, 140 koronát tartalmazó kendője nyomtalanul eltűnt. Lélekszakadva rohantja bünyűi osztályra jelentést tenni az esetről. A kiküldött ügyeletes biztosnak sikerült Csontos Jánosé hagymaáruló asszony hagymacsomói közl megtalálni a 140 koronát. Csontosné tagadja a lopást, a vizsgálat azonban folyik ellene.

* **Október 6.** A Kossuth-utcai ev. ref. templomban, mint minden évben, úgy ma is, imát mondott, az ardi vértanúk emlékére, Mitrovics Gyula lelkész. Kár, hogy az isteni tisztületen, csak a szokásos templomlátogató gyér közönség volt jelen.

Az alkalmi ima bezáró részletéből közöljük a következőket:

»Fogadd azért, Atyánk, most is kedvesen, ha e szent órában, imádasod mellett, lelkünkben elszalunk ama sirhalmok felé, a melyeknek hantjai alatt, magyar hazánk szabadságának vértanúi alusszák álmukat, s a melyeknek megszentelt földén, ha egész magyar nemzetünk találkozik s szomorú visszaemlékezései és fajsámas könnyei mellett is dicsőít tegedet, hogy ilyen hősokeket is adtál nekünk, s ilyen honfui erényekkel is gazdagítottad történetünk lapjait.

Igen, Atyánk, vedd tőlünk kedvesen ünneplésünket, Te termékenyíted is azt meg számunkra mindnyajunk szívében.

Taníts meg minket arra, taníts meg kicsinyeket és nagyokat egyaránt, hogy mikor közülünk a legsebbe nek is jut, külön külön egy-egy domboru sirhalom az anyaföld kebelén, ó hozzájuk méltó emlék csak e haza dicsősége és égig erő nagysága lehet. Taníts megismerni, atyánk és bálás szívvel emlegetni mindenkor, hogy hazánk szabadság, jóléte, dicsősége, azokból a vércseppekből nőttek ki, mint gyászos és szívünket tépő magvetésből, a melyek e vértanúk kivégzett testükből hullottak egykor az üldözött haza megszentelt földjére. Igen, atyánk azért állunk ma lélekkel oda a magyar történet Golgotájához, hogy szívünk felmelegedjen a sírok felett; hogy azokból a földre hullott vércseppekből, a mi ereinkbe is jusson valami, amelynek hatása alatt, elmondhassuk azt a nyilatkozatot, a mely a Krisztus keresztje alatt is elhangzott, nyomban a megtörtént dolog istenitélete gyanánt:

»Bizony ez emberek igazak valának!!

* **Gyászünnepe a kereskedelmi akadémiában.** A 13 ardi vértanú emlékeztetére a keresked. ak. ifjúsága szép ünnepélyt rendezett ma délelőtt. Az intézet díszterme zsúfolásig megtelt közönséggel. Kegyeletes szívvel halgatta mindenki az ifjúság emlékezesét a nagyokról, dicsőkről. Az ünnepélymüsora ez volt:

1. Megnyitó beszéd, tartotta Csapó L. ifj. elnök. 2. Gyászinduló. Erkel Hunyadi László operájából, zongorán előadták: Kamerath M. r

git és Hirsch Ilona női tanf. növendékei. 3. Tizenhárom. Abrányi Emiltől, szavaltá. Tereok Dezső III. évf. tan. 4. Október 6-ának emlékeztető: írta és felolvasta Engel Sándor III. évf. tan. 5. Beethoven sonata II. Andante religioso, előadják zongorán, Biró Irán női tanf. növendéke és hegedűn Lassgallner Ágost II. évf. tanuló. 6. Október 6-án iff. Abrányi Kornéltól, szavaltá Klein Samu III. évf. tan. 7. Magyar népdalk. cimbalmon előadta, Steiner Hedvig női tan. növ. 8. Erosit. Abrányi Emiltől, szavaltá Hajnal Gyula I. évf. tanuló. 9. Szózat énekelte az ifjúsági énekkar.

* **Párbaj hírlapi cikk miatt.** A nagyváradi néppárti Tiszántul. című laphoz Krüger erős hangon támadta meg a zsidókat. Erre Halász Lajos a Nagyvárad Friss Újság szerkesztője erős hangon válaszolt. Az affairról most a következő tudósítás vettük: Két nagyváradi újságíró, Krüger Aladár a tiszántúli gógozótársaság Halász Lajos a Friss Újság szerkesztője kardpárbajt vívott ma délután. A viadala egy újság cikk adott okot, melyet Krüger „Még nem késő” címmel ir. lapja keddi számában, s amelyre Halász Jom kipur című cikkében reflektált masnap, sért. modorban foglalkozva Krüger személyével Krüger Aladár Madvigy Gábor és Frankó Endre segédei által provokálta Halász Lajost, aki Dési Géza dr. és Rutók Géza dr. bizta meg ügye elintézésével. A segédek kardpárbajt állapodtak meg, a melyet ma délután 4 órakor a Rbedey kerti vendéglő nagy termében vívtak meg a felek. Halász orvosa Havas dr. volt, Krüger Radnay dr. vitte magával. A második összecsapásnál Krüger a karján jelentéktelen sebet kapott mire a párbajt beszüntették. A felek kibékültek.

* **Hangok a debreczeni diák tüzoltó egyletről az 50-es években.** Egy tartalmas kis naptár került a kezünkbe az abszolút korszaból. A Majer István által szerkesztett 1866-ik évi „Képes kalendárium”. Ebben olvassuk a 153 és 154-ik lapon a következőket: „A reformátusok debreczeni főiskolájában tüzoltó társaság”, kik csak kissé is ösmeretsek a debreczeni reform. főiskola regibb történetével, azok előtt tudva leszen azon kegyeletes egybeköttetés, mely a község és a fótanoda tanítói közt eleiől fogva létezett. Egyelőre a reform. lakosság kisdedeit a főiskola nagyobb hallgatóinak tanítására bizta; de a tanári kar által kijelölt s ugyanennek felügyelése alatt álló egy-egy ily magán-tanítók 12 tanítványul többet nem lehetett fölállalni, miszerint köteleességét a köziskolával összhangzóan s pontosabban végezhesse. Az ifjúság ily fáradozásaiért a polgárság által elemelt s egyébb javadalmakkal ellátott, miért a minden jóra fogékony ifju keblekben jókor felebredt: a haladatosság nemes érzelmé.

Régebb időben Debreczenben csak száda épületek valának, ezért kivált a szárazságban ságban a tűz gyakrabban pusztított, mely körüli segélynyújtás szülte a tüzoltó társulat keletkezése eszméjét. Es elejétől kezdve bámulatos az a magát semmi veszélytől nem kimelő elszántság, melylyel magát a főiskolai tüzoltó társaság a gyűadások alkalmával ki-tüntette. A tüzoltó gépnek a helyszíne vonására soha sem birt az ifjúság vonó-jó szagot, hanem azt maga állította a vég helyre, hol a segélynyújtásra fellelkessült ifjúság hidegben, melegben, esőben, hóban, fagyban, sárban rendszerint legelsőbben ott termett és a legnagyobb sikerrel működött. A városi elöljáróság minden egyes esetekben a társulatot pénzbeli ajándékokkal szokta jutalmazni (ez idő szerint czélszerű könyvek vásárlására és tisztas mulatságra fordítatik) s ily érdemeit mindannyiszor jegyzőkönyvileg is örökíti. Legújában a cs. ki. nagyváradikerületi helytartósági osztály is, a társulat sikeres működése feletti magas megelégedését már két ízben kijelenti.

A főiskolai tanárok közül folytonosan és koronként egy-egy tanár bizatit meg ezen derék társulat felügyelésével, miszerint az folyvást szabott korlátai közt maradjon. A jelen

század elejétől fogva ily felügyelői valának Sárváry Pál, Kerekes Ferencz és 1841—1853-ig a jogakadémianak jelenleg is közösen tisztelt igazgató-anara Szücs István, ki ily felügyelő-egéről lemondván, ezt jelenleg Buzás P. viseli. Ezen közméltánylatra és követésre alkalmas tarsulat megérdemli, hogy kövebb ismereteseül szabályait legalább kivonatilag közöljük.

A tüzoltó társaság tagjaivá választottak azon felsőbb tanuló ifjak, kik erejökre és erkölcsökre nézve kiválóbbak. Minden új tag a szabályok megterítésára magat neve aláírásával kötelezi, s a társulattól fontos okok nélkül kilépni tilos. 70 nél több tag nem lehet kik a tűznél egymást fölvtva 4 osztályba soroztatnak, a tagok közül ügyvezető, esküdt, elnök és alelnök választatnak; jelesen alelnök a vizipu-ka-szin kulcsát őrzi, tüzoltószerek jó karban tartására felügyel s a tapasztalt hiányokat a városi felügyelő tanácsnoknál bejelentve, a javítást eszközözi. A tagok közül van, ki éjel a vizipu-ka előtt a lámpát vigye mások a rendet eszközlik. Az oltószerekkeli bánásban a tagok hónaponként gyakoroltatnak melyeken minden tag (intés, jegyzőkönyvvel oktatás, s harmad setben 30 o. kr. büntetés alatt) jelen lenni tartozik, mi által különösen ügyesebbé kepeztetnek.

A tűz jeladásra rögtön a szabott rendszerint eljárni köteles, a meg nem jelenők vagy önkényesen eljárók 30 v. kr. büntetéssel sújtatnak, a rendben ok mint érdemtelnek a társulattól kirekesztetnek.

Tisztelet becsület az oly lelkes ifjúságok mely a szabott tudományos képzés mellett, nemes érzelmét és képviselőségét a közjónak előmozdítására szentelni képesek.

Most, midőn ez erdemes néhai társaság tagjai városunkban éppen találkozára gyűlnek egybe, azt híszük, nem érdekelküli ez a kis reminiscencia.

* **Kina belsejéből** értesítést küldött egy nemrég visszatert utazó, hogy az ottani népfajok, melyek tiszta-águkkal éppen nem tűnek ki, csodálatoskepen nagy gondot fordítanak a fogak apolására. Szerinte ez arra vezet ető vissza, hogy a kínaiak nagy barátjai az évesnek, úgy hogy a legszegényebb is a nap legyszer neesebb pillanatának tekintti, a midőn ebédjéhez, melyhez európai ember aligha kapna étvágyat hozzáfoghat. Ösztön-szerűleg érzi a kínai, hogy a gyakori éves okozta örömeit az esetleges fogfájdalmak nagyon ellensúlyoznak, miért is már kora ifjúságtól, fogait, e drága kincset gondos apolásban részesíti.

Ez nálunk is megszivleendő volna, annál is inkább, mert újabb tudományos nyomozások foly an tudjuk, hogy egy oly szájviz haszná-lata, mint az általánosban elismert, kitűnő minőségű, minden művelt államban elterjedt Kosmin a fogak épségben maradásához nagyban hozzájárul.

* **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Krisztály” Szt. Lukács fürdői hegyi forrás a jelen számunkban megjelenő hirdetésére.

Tisztelettel kívánom értesíteni a czimbalmot tanulni óhajtoókat, hogy ez idényben is elfogadok **czimbalom tanulókat kezdettől művészi fokig,** tetszés szerint ugyszintén a leg-alaposabb **czimbalom hangolásokat** elfogadom. Lakásom: **Széchenyi-utca 8 sz.** Értekezhetni déli tizenkét óra után mindennap. Teljes tisztelettel **Vad István.**

Üde ajkak

is csak akkor ingerlik az embert csókra, ha azok mögött 2 gyönyörű fogsort pillanthatunk meg. Minden okos nő tehát n.ponta használja a Kosmin szájvizet, mert a Kosmin, mint azt a legünnepeltebb szépségek is bizonyítják, a fogaknak tartós szépséget és egészségét kölcsönöz.

Kosmin üvegje 2 kr. hosszú időre elég, mindenütt kapható.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás.

Egy verskötettel lépek a nyilvánosság elé, amelyet néhány vers kivételével — mint politikai államfogyoly (a szegedi államfogyozban) — rabságom ideje alatt annak emlékeztetere irtam.

E verskötetet annak az impresszióknak a szüleménye, a melyet lelkütemre a rabság és elhagyatottság érzete gyakorolt.

Verskötetem öt külön részből áll. Minden egyes rész más és más hangulatnak és lelki állapotnak a terméke. Az egyes részek mint külön-külön felolvasások szerepelnek. Mindenik felolvasást más-más egyéniség tarja, egy költött fejedelmi ünnepélyen. Ezen felolvasást tartó szerzők munkajokat (mely kisebb köte-ményekből áll) mint politikai rabok irták meg rabságuk ideje alatt. Mindezt a kötet elén álló következő versből tudja meg az olvasó:

— Előhang —

Földi potentátok, fényes fejedelmek,
Országlas nyúgtól fásult nemes lelkek,
A kik őszinte szó: vajmi ritkán hallnak,
Kikben a szív, lélek, sokszor sirva hallgat;
Ös-szejöttek egyszer s azon tanakodtak,
Hogy s mint csapnának egy vig napot magok-

— Egy olyan vig napot, melyen mindent szabad,
Keresetlenek és őszintek a szavak —
Kinek mi a leken, az lehet az ajkan —
Szólhat ékes hangon, szólha tarka-barkan;
Azt szidhatja össze ki erre beválik:
A harangozótl a pátriárkháig...
Az utol-ó baktert az első minisztert,
(Akit csak valaha közbecsülés tisztelt).
Kis bírót, nagy bírót, bagatellit és kurjat,
És a ki eszevel mindezeket túljárt...
Dogy a koronás fők lassak s megismerjek,
Mikép gondolkoznak rendkívüli elmék.

Ilyen mulatsághoz a koronás nagyok
A következőkép csináltak programmot:
— A színhely legyen egy féreeső sziget,
Mely a birtokában nevem meg senkinek;
Nehogy valamiképp jogsérem essek
És így feszélyezve legyen az ünnep-ég.

Szereplő egyének csak azok lehetnek,
A kik martírjai hitnek, becsüle nek
S szent meggyőződésből küzdöttek a jóért.
(De korunkban meg nem valósihatóéri)
Es összeütköztek a fennálló renddel
S bűnhődött mindenik, mint a jás gazember.
— Amde lelkők tiszta, erkölcsük romlátó
... Az nem baj, ha kissé az elméjük bibant,
Sürge ve józanabb erkölcsant es chittant,
Az sem baj, ha szanok sújt a szenvedélytől,
— Emberi nagy nevek említése nélkül.

Ugy is történt minden, a mint határozta,
Felderült a nagy nap, elvetni a kockát:
Vajjon sikerült-e vagy nem az ünnepeg...?
— Leirom. Ha tetszik olvasni: Tesék!

A verskötetnek (mely 112—115 költeményt tartalmaz) címe:

»A rabság világából.«

Terjedelme 10—11 iv. Előfizetési ára egy kötetnek: 2 korona, egy diszkötésnek: 4 kobona. A könyv 1901. évi. január hó 1-én fog megjelenni. Az előfizetési izek és penek november 20 ig Debreczenbe (Simonffy-utca 20. sz.) hozzám küldendők be, hogy a ki-nyomandó példányok száma felől tájékozva lehessenek.

A magyar irodalom pártfogóinak es barátainak szives támogatását kérve vágyok.

Debreczenben, 1900. évi október hó hazafias tisztelettel

Dr. Király Péter ügyvéd.

Gyűjtőknek 10 előfizető után tisztelet-példány.

Minden nő elragadtatással

gyönyörködik a mi igen solid fehér, fekete vagy színes selyemszövetekből készült, menyasszonyi, bál-, séta és látogatási öltözékekben. Magánfeleknek postadíj és vámmentes széküldes a legolcsóbb en gros árakban. Minták kivanatra azonnal. — Schweiczba 2-szeres levéldíj szükséges.

Union selyemszövőgyár
Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweicz.)
 kir. udv. szállítók. (4.)

Nők könyve. Manapság, mikor a sajtó több ízben hirt az Alma-Mater doktor kisasszonyairól, mikor a nőemancipáció egyszerre gyakorlatilag a kenyérszervő ályak elfoglalásával keres érvényesülést: egy könyv jelenik meg, mely a nő az ő igaz, eszményi rendelkezési világában tekint. A haziaság a családiasság, a szerelem kultuszát dicsőítve írta meg Sikor József dr. a Nők könyvét. Nagy életapasztalat, széles látókör, lovagiaság, érző szív, bátor szókimondás segítettek irodalmi vállalkozását. A mű 3 részből áll. E só rész a nők erényeit és hibáit tekint át nem felszínesen, de a leekanalizáló bizossággal e mellett vonzóan, második részben a házasságot f-jtegeti, végül a feleségről van sok találó, zines és szívből való szav. — Egyike azoknak az elmélkedéseknek, melyek olvasmányának kellemesek, tendenciájukban pedig mindvégig következetesek és tisztelerméltónak. Ára köve 2 kor. 40 fill és a Franklin Társ. kiadásában jelent meg Bpsten.

A kir. ítélőtáblák felülvizsgálati tanácsainak elvi jelentőségű határozatai. III. kötet. Szerkesztő dr. Térfi Gyula, kir. törvényszéki bíró. Kiadja a Franklin-Társulat.

Mintogy a sommás eljárás szeriöt a sommás perek túnyomó részben a kir. ítélőtáblák utolsó fokbeli bíraskodása alá tartoznak, a gyakorlati jogász a kir. ítélőtáblák judicaturájának megismerését nem nélkülözheti. Készszeresen fontos e indicaturának megismerése napjainkban, a mikor a sommás eljárásnak s bírósági joggyakorlatban már minden irányban megalapodott alapelvei a szóbeliségen és közvetlenségen alapuló perrendtartásnak küszöbön álló megalakításával a polgári perek összeségében érvényesülni fognak. Nagy gyakorlati haszonnal bír tehát a jelen vállalat, a mely az összes kir. ítélőtáblák sommás judicaturájának minden jelentékenyebb határozatát közli s így oly beces anyagot tesz közkincsé, a mely különben a jogszközönység előtt el van zárva. De nemcsak közli a gyvütemény a magas jogászai színvonalon álló határozatokat, hanem tudományos szakszerűséggel fel is dolgozza azt, az pedig nemcsak a perrendtartás, hanem az anyagi jog: a polgári magánjog, a kereskedelmi jog stb. szempontjából is.

Az egyes határozatot az abban kifejezé-re juó alaki és anyagi jog szabálynak külön fejezetben felüntetése vezeti be, majd az ügynek rövid, tömör és szabitos tenyállása, végül a határozat szószertinté szövegét következik. A nagy gonddal megvalaszott és fel dolgozott anyagot nyomban attekinthetővé é könnyen kezelhetővé a négy rendbeli kienerítő tárgymutató, melyeknek lelkiismeretes összeállítása s szakszerű rendszerbe foglalása nemcsak a hazai, hanem a külföldi irodalom-ban is ritkítja parját. A szakközönzés részéről rendkívüli kedvező fogadtatásban részesült és évről-évré fokozódó sikertől kísért e hézagpótló vállalatnak jelen harmadik kötete az összes kir. ítélőtáblák 727 határozatát közli s dolgozza fel. Terjedelme 50 iv, XCVIII és 684 lap. Ára d szes kiállításban csinos, erős vászonkötésben 11 korona. Kapható bármely hazai könykereskedésben és csekély havi rézletfizetésre Meizer Károly könyvterjesztési vállalatánál (IV., Városház utca 4. sz.)

Az Olcsó Könyvtár legújabb kötetei. A Gyulai Pal szerkesztésében megjelenő Olcsó Könyvtár hova-tovább eléri 1200-ik számát. Korrek szövege, tiszta és választékos nyomása addig is, ezen túl is legbecesebb e fajta könyvtárrá teszik, a melyre már nagy választékánál fogva is mindig érdemes közönységük figyelmére. Legújabbban Arany, Petöfi, Tompa, Vörösmarty és Shakespeare munkáinak közlését vette fel sorrendjébe. Ezuttal Arany Jánostól, Murány (1186—1188. 60 fillér.) Petöfi: János vitézet (1170. 20 fillér) közli, a mely által

hozzáferhetővé lesznek nagy költőink kimagaslóbb művei olcsó, de mindazonáltal olvasható kiadásban. Érdekes köete a vállalatnak Goethe Faustjának II. része, Váradi Antal fordításában (1171—1182. 2 kor. 40 fillér). Az orosz regényirod lom egyik legkiválóbb termékeivel Patapenkó N. J.: szerelem című regényével van képviselve, melyet Ambrozovic Dzsó fordított le hűséggel, választékosan, (1183—1185. 60 fillér).

Az összes 50,000 nyeremény jegyzéke.
 A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben:
1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
2 " "	40000
1 " "	30000
5 " "	30000
1 " "	25000
2 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujsunk kezét a szerencsének!
 Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét **pénznyeremény**nyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencés esetben

egy millió korona.

Egészben **tizenhárom millió 160,000 korona** lesz kihuzva és az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű ára az I. osztályhoz:

egy nyoleczad (1/8) frt — **75** vagyis **1.50** korona
 egy negyed (1/4) " — **1.50** " **3.—** "
 egy fél (1/2) " — **3.—** " **6.—** "
 egy egész (1) " — **6.—** " **12.—** "

utánvét mellett vagy az összeg **előzetes beküldése** ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. október hó 14-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körut 4a.

Fiókbankházak: **IV., Muzeum-körut 11.**
VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelő levél levágandó. **Török A. és Társa** főelárúitók Budapest.

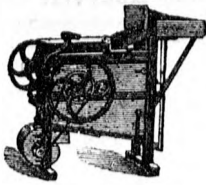
Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőbajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,
Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurók),
 kezi kezelésre való
Széna és szalmasajtók
 fekvően vagy kocsira szerelve,
Takarmány-füllesztők,
Szállítható takarékfűző-üstök takarmány stb. részére
 zománc bevonattal vagy anélkül, szállítóeszközökkel vagy anélkül.
Szecskaavágók, szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapagyalakkal, igen könnyű
 járással, körülbelül 40% erőmegtakarítás mellett,
Répa- és burgonyavágók,
Daralók,
„Agricola“ sorvetőgépek [tolókerék szerkezettel]
 mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül,
Egy-, két- és több vasú ekék

Mayfarth Ph. és társa

csász. és kir. kiz. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

Bécs, II., Taborstrasse Nr. 71.

Alapított 1872.

Kitüntetett több mint 400 arany, ezüst,
 bronz éremmel és első díjakkal.

750 munkás.

— Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. —
 Képviselők és viszontárúsítók felvételek.

Birtokosok és gazdák!

Egyben hán zó jó véleményt adnak kipróbálás után a **SOMOGYI GÉZA-féle szabadalmazott állattápporról**, amely rendszeresen adva az állat szervezetére igen jótékony hatással bír, mert rendszerben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendes vérkeringése megővi a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet ami anyagilag igen nagy előny.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állattápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a serések táplálásánál jónak találom, — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinck is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel: **Panon István,**

Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Védjegy

13652. sz. szabadalom szerűzetében és ezenkívül Hajdumegye összes üzleteiben.

Ennél fogva egy gazda sem mulassza állatainál a Somogyi Géza-féle állattápport alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13652 sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., 1/4 kilós doboz 4 kr., 1/2 kilós doboz 90 kr.

Kapható DEBRECZENBEN Gerébi Fülöp, Deutch Albert és fia, Kontsek Géza, Göcsey István, Félégyházy János, Montay Barna, Kováts Gyula és Deutsch Lajos uraknál. HAJDU-SZOBOSZLÓN Weber Ede, Körner Béla, H.-BÖSZÖRMÉNYBEN Klein József és Szabó Bálint, H.-NÁNÁS-on Köröskényi Antal és Schlachta János, H.-HADHÁZ-on Horovitz Mór, H.-SZOVÁT-on Leitner Dezső H.-NÁDUDVAR-on Bárány Gyula, KÁBÁN Rozenfeld Róza fű-

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

búsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó iztelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, utó-
 lőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lez ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti időnyre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőszúzók

lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utczai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legutányosabban végzi.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandóolhajtó.)

Millió embernek e szer visszaadta teljes egészségét!

Kik galandferegben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy.

Pántlikagilisza fejestől.

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajthatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza fereg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 ft postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beklüldésével. **A pántlikagilisza tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test megtagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, téglörcs, hengergetes, hullámszerű mozgások, szuró, szivó fájdalmak és szulárások a h. lekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajítása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Resiozán, Fő-utca 49.** (Délmagyarország.)

Felette boldoggá

teszen egy puha, fehér, rózsás arczzsin, ugymint egy szeplő és bőrkiütések nélküli arcz, ezért használjuk

BERGMANN

liliumtej-szappanát.

Bergmann & Co. Dresden és Tetschen a E.

(Védjegy: Három bányász.)

Drbja 40kr.: Debreczenben: **Rothschnek V. Emil** gyógyszerárakban és **Nagy Andrásnál.**

STEIER **LODEN**

Öltönynek, Képenyek, Haveloknak, Sportöltönynek Tűzőtőknek, Egenruhákna

tiszta gyapjú szövet.

Legujabb és legjobb anyag **gyapjuszövet**

uri öltönyöknek.

Télikabát szövetek legnagyobb raktára,

Fekete és kék **kammgarn.**

Cheviot 3 koronától feljebb.

Minták költségmentesen.

Posta-osztály **Kasner és Öhler, Graz.**

Kizárólag hazai gyártmány!

A magyar fém- és lámpaáru gyár

részvénytársaság gyári raktára.

DEBRECZEN

PIACZ UTCZA és SIMOMFFY-UTCZA SAROK.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz esillárok, asztali és függő lámpákat

valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,

állványok, íróasztali berendezések, gergyatartókat stb.

a legmérsékeltőbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

„KIRÁLY OLAJ”

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanthatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Haszonbérlet. Mike-Peres határában 120 hold (1200 □ öl) tagbirtok épületekkel 1901. év Augusztustól több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Varga-u. 7. sz. a háztulajdonosnénál. (48.)

Ház a Kossuth utcában családi viszonyok folytan jóarányosan eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31. Szvato.

Kiadó lakás. 2 utcai szoba garcon lakásnak vagy iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen házaspárnak, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető az i.r. hitközségi irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Feltűnő olcsó vetőgépek kaphatók: Schlick-féle 15 soros 130 frt., — Umrath-féle 17 soros, 100 frt. Schutlevorth-féle 13 soros, 80 frt. **részletfizetésre.** Egy 21 soros Zala Drill 230 frt. Gépek megtekinthetőek Piacz-u. 26. Nagytőzsdé udvarán.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a város-hoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű fölvételre társakat keresek. Előjegyezhető felholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.

Ócska vasat, ócska vaskályhákat legmagasabb árban vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarban.

Joghallgató correpetitornak ajánlkozok, esetleg ebédért. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Debreczen közelében

egy nagyobb községben, legszebb forgalmu helyen, korlátlan italméréshez, mely fűszer és rövidáru üzlettel volna összekötendő — tarskeretetik nőlen fiatal ember 1000 frt tőkével, 15—18 ezer frt forgaom biztosítva. Bővebb felvilágosítással szolgál a hirdető Hatvan utca. 31. K. M.

Keresek megvételre jó forgalmu fűszerüzletet. Ajánlatok 500 cimen a kiadóba.

Templomülés a debreczeni Deak-Ferencz-utcai izr. templomban közepes 3-ik pad, I. sz. sarkos ülés örök aron eladó. — Értkezhetni a kiadóhivatalban.

Varrógép vásárlók figyelmébe!

Üzletváltás miatt rendkívül olcsó árak!

Singer szerkezetű varrógép	ezelőtt 50 frt, most 30 frt
karikahajós varrógép	70 " " 50 "
Vibrantin Schull. szivarkahajós varrógépek	80 " " 45 "

Minden egyes varrógépért 5 évi jótállást vállalok.

Kerékpárok 70 frttól feljebb.

Kizárólag csakis

DEUTSCH EDE

ered. amerikai varrógép- és kerékpár gyári raktárában

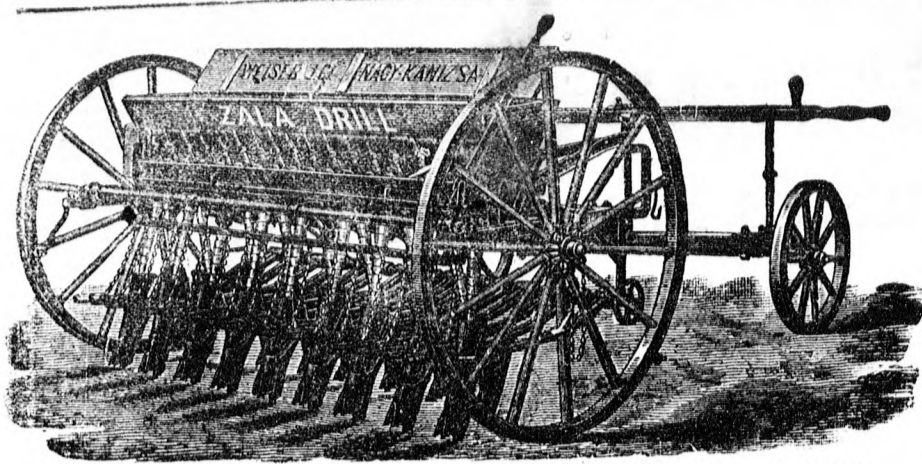
Debreczen, Piacz-utca 73. sz., Dr. Tihanyi-ház.

A czimre tessék ügyelni!

A czimre tessék ügyelni!

Kufeke-féle gyermeklisztje

Magyarország, Auszria, Németország, sőt legelső hozzáértői ajánlják **Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és belbeteg gyermekeknek** Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és a gyárnál R.KUFEKE. WIEN, VI/2

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre. A homokos talajhoz a ZALA-DRILL különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarokkal lesz ellátva. Minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel, az 1900. évi párisi világkiállításon ezüst éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmét nyert,** továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecsavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Főpiacz 43. sz., a Svetics-ház udvarán,
a Dréher-söresarnok mellett.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitűnőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Moseg-Moorhof tanár, Dr. Nüsse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlitatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895. Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vették. Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20 árusítatik minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.

Alapítattott 1848.

Alapítattott 1848.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

mint egyedüli elarusító Debreczen és vidékére, ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kiállításban részesültek.

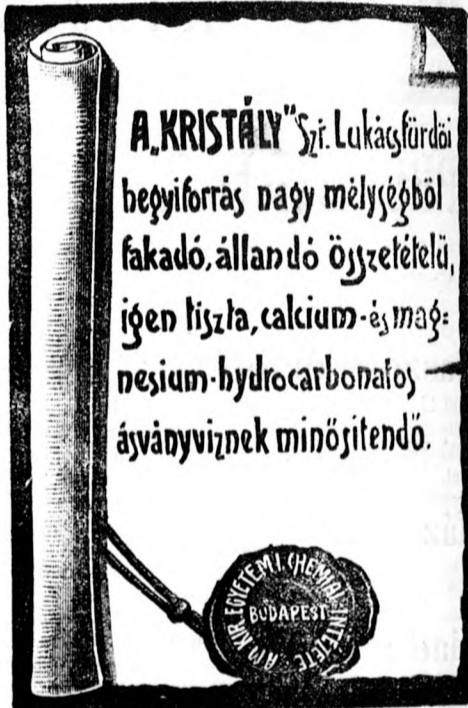
Jutányos árak mellett

a legsolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállalom el.

Régi kályhák tisztítását és átrakását a legelőnyösebb árak mellett eszközöltem.

Kész felállított mintakályhák raktáramon megtekinthetők.

A. KRISTÁLY Szi. Lukácsfürdői hegyiforrás nagy mélységből fakadó, állandó összetételű, igen tisztá, calcium- és magnesium-hydrocarbonátos ásványviznek minősítendő.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp utó dai, C-anak József, Kornhoffer József, Rickl József Zelmos, Czeglédi Józsefné, Szabó Zsigmond, Kónyos Géza, Hirsch Ferencz, Fegyvári János, Göcsey István, Tóth Kálmán, Róth Antal, Mayer József, Leidenfrost G., Békés Emil, Bán László, Váray János és Váray József jól felszerelt fűszer, csemege és ásványvíz kereskedésében.
»Több száz kiváló orvos által ajánlva.«
»A legizletesebb és legolcsóbb ásványvíz.«

Senzációs ujdonság!

Petroleum-izzó-égő

PITTNER.

Előnye: Minden 4 Amtes petroleum tartályra alkalmazható. Átmérője felcsavarható. Kezelése és szerkezete igen egyszerű. Kifogástalan korom, szag és veszélymentes égés, vakító, fehér fény kb. 80 gyer-tya lángig. Egy liter közönséges petroleum 15—16 óráig elegendő, tehát

a legnagyobb megtakarítás óriási hatás mellett. Prospectus ingyen és bérmentve.

Lenner Alfred, Bécs

VII. Schottenfeldgasse Nr. 56.